

Vaan

*Huishoudelijke Vergadering 9 april 2022
foto: S.Uitbeijerse*

**Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag**

- Het mosterdzaad blz. 3
- De Man tussen de mirten blz. 4
- De Openbaring van Johannes blz. 7
- De Ziekentroost blz. 15

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Contributie

De penningmeesters van de verenigingen krijgen, om kosten te besparen, via de mail het verzoek om de contributie te betalen. Waar we geen mailadres hebben van de penningmeester, zal dit plaatsvinden via het mailadres van de secretaris of voorzitter. Ons verzoek aan hen is om de gegevens door te geven aan de penningmeester.

Regelingscommissie

Dhr. Dijkgraaf heeft aangegeven na de volgende Toerustingsdag in het najaar te willen stoppen met zijn taak in de regelingscommissie. Zijn er broeders die belangstelling hebben om de taak over te nemen? Neem dan contact op met onze eerste of tweede secretaris.

Adresboekje

Er zal niet meer een nieuw adresboekje van de mannenverenigingen verschijnen i.v.m. de A.V.G. Mocht u met het oog op uw vereniging op zoek zijn naar adressen, dan kunt u contact opnemen met onze eerste of tweede secretaris.

Persoonlijk

Op maandag 14 maart jl. kreeg mijn vrouw in het ziekenhuis de uitslag van neurologische onderzoeken die ze had ondergaan: ze heeft de ziekte van Alzheimer. Deze boodschap is schokkend en heel verdrietig voor ons, ons gezin en onze geliefden, mede gezien het ontbreken van enige vorm van behandeling en uitzicht op herstel. We vallen in de verwarring en de onzekerheid die er nu in ons leven is, terug op de belofte die de Heere gaf aan het begin van ons huwelijk: Wentel uw weg op de HEERE en vertrouw op Hem, Hij zal het maken (Psalm 37 vers 5).

Tenslotte

Dit nummer van De Hervormde Vaan geldt voor twee maanden. We wensen elkaar toe te leven vanuit het heilsfeit van Pasen. Pasen betekent: Er is hoop, hoe moeilijk de situatie in de wereld en in ons leven ook is. Ik eindig met een hartelijke groet

ds. J. H. Lammers

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
Verslag Huishoudelijke Vergadering.....	10
De Ziekentroost (1).....	15
Organisatienieuws.....	19
Overlijdensbericht.....	19
Foto-impressie Huishoudelijke Vergadering.....	20

• De kopij voor het juli/augustus-nummer moet vóór 20 juni bij de drukker (info@boudruk.nl) aanwezig zijn.

• ISSN 0167 - 3564

• www.hervormdemannenbond.nl

• Verschijnt 10 maal per jaar • Voor leden gratis

• Niet-leden €18,00 per jaar

• Abonnementen lopen per kalenderjaar

• Opzeggen voor 1 december

• Administratie:

Email: info.mannenbond@solcon.nl

Bankrekeningnr. NLO8RAB00377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G.

Telefonisch contact 0180 398670

(maandagmorgen van 9.00- 12.00 uur)

en postadres: 1e secretaris,

p/a Dondersstraat 6,

2984 GR Ridderkerk.

Het mosterdzaad

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaad...
(Matth. 13:31-32)

‘Dat Koninkrijk van U, wordt dat nog wat?’

Deze gewaagde regel uit het gedicht ‘Graf te Blauwhuis’ van Gerard Reve roept wellicht herkenning op. We wachten al 2000 jaar... ‘De aarde zal vol zijn van de kennis des HEEREN?’ Ik zie een krimpende kerk! ‘De wolf zal met het lam verkeren?’ Ik merk hoe de maatschappij verruwt, verdraagzaamheid afneemt en geweld toeneemt. ‘Dat Koninkrijk van U, wordt dat nog wat?’

In de gelijkenis van het zaad geeft de Heere Jezus onderwijs over de manier waarop het Koninkrijk komt. Niet op de wijze van een ballistische raket, maar in de weg van het mosterdzaad.

Een zaadje van de *sinapis nigra* (zwarte mosterd, die rond de Middellandse Zee al duizenden jaren wordt verbouwd) stelt niet zoveel voor: Een speldenknopje van 1 millimeter ‘groot’. Wordt het gezaaid, dan is het verdwenen in de aarde en nauwelijks terug te vinden. Maar omdat dat zaadje kiemkracht heeft, groeit er een boomstruik uit van wel 3 à 4 meter hoog, waar zangvogels als de goudvink en de distelvink (die dol zijn op mosterdzaad) hun nestje bouwen.

Langs deze weg komt het Koninkrijk van God, zo leert de Heere Jezus ons. Een weg van sterven en begraven worden; een weg van langzame groei. De eerste hoorders van deze gelijkenis hebben wellicht hun wenkbrauwen gefronst. Had Johannes de Doper niet gezegd: Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen? Ze verwachtten een rijk dat

alles overschaduwde. Maar de Heiland zegt dat het rijk van God eerst als een mosterdzaadje zelf in de schaduw zal verdwijnen. Zo is de weg van de HEERE.

Kijk maar naar Christus Zelf. In vergelijking met de groten van de aarde is Hij zo nederig en klein. Een stal, een voerbak, een kruispaal. Zelfs Johannes de Doper laat vragen: Bent U het nou, of verwachten wij een ander? Voor ’t oog loopt de weg van Jezus nergens op uit: Gekruisigd. Gestorven. En vervolgens als een onbetekenend mosterdzaadje gezaaid in de aarde.

God begint vaak klein en onopvallend. Een moeder die met haar peuter een avondgebed zingt. Een zondagsschoolmeester, die de kinderen trouw over de Heiland vertelt, al is zijn klasje maar klein. Die enkele wijze opmerking van opa, die zijn kleinkinderen de kerk ziet uitlopen. Een bemoedigend woordje voor een zieke buurvrouw. Een handjevol Arabische christenen te midden van een overmacht van fanatieke moslims. Die enkele tientallen kerkgangers op zondagmiddag in de grote stad tegenover het legioen in het voetbalstadion en de mensenmassa op de woonboulevard. Het Evangelie, in zwakheid gepredikt; dwaasheid in een tijd van oneliners en sterrenshows. Wat stelt het voor? Een mosterdzaadje valt in de akker. Eén zaadje – geen doos vol.

Het imponeert niet, maar God gebruikt het om er een boom van te maken. Het Evangelie begon in Europa met één bekeerde vrouw,

Lydia. Verder zat niemand er op te wachten. Het Koninkrijk komt niet als een imponerende wervelstorm; niet met één druk op de knop, maar het kómt wel! Wat is het geheim? Een mosterdzaadje heeft een levenskiem. In dat piepkleine zaadje zit al een boom verborgen. Het groeit door het sterven heen.

Als zo'n zaadje valt, lijkt het over en uit. Begraven in de grond, net als de Koning van het rijk. Is dit het begin van het Koninkrijk? Ja, toch wel! Hij, Die kwam om te dienen als een slaaf, zit nu aan de rechterhand van de Vader en heeft alle macht in hemel en op aarde. Het mosterdzaad is uitgegroeid tot een boom met grote takken, met schaduw onder de bladeren en met vruchten tot voedsel. Vogels van allerlei pluimage nemen de toevlucht tot Hem. U schuilt toch ook bij Hem, al is het met slechts een geloof als een mosterdzaadje?

Ze zullen komen; daar zorgt de HEERE zelf voor. Gods Koninkrijk lijkt soms zo kwets-

baar. Maar het is geen aflopende zaak. Dagelijks worden er toegedaan tot de gemeente die zalig wordt. Uit alle volken. Jood en heiden. Soms op onverwachte plaatsen. In een gevangenis, een soldatenbarak. In andere delen van de wereld worden meer kerken gebouwd, dan er in Europa worden gesloten!

Wat een bemoediging om door te gaan. Verkijk u maar niet op het kleine. Eén bezoekje, één woordje, één psalmregel. Wie hier bedrukt met tranen zaait, zal juichen als hij vruchten maait! Want het Woord van God, het zaad van de wedergeboorte, keert nooit ledig tot Hem terug.

De man in de gelijkenis zaait een mosterdzaad en oogst muziek; een boom vol fluitende vogels. God zaait Zijn Zoon, aller slaaf – en oogst een schare die niemand tellen kan, die eeuwig zingt van Gods goedertierenheden.

Ds. J.H. Lammers

• *Bijbelstudie o.t.*

Eerste nachtgezicht: de Man tussen de mirten

Zacharia 1: 7-17

Tijd

Het is de vier en twintigste dag van de elfde maand (vers 7). Dat is de maand Sjebat, een Babylonische naam. Het is ook het tweede jaar van Darius. Omgerekend is het 15 februari 519 v. Chr. Het is drie maanden na de toespraak in 1: 1-6 en vijf maanden na het begin van de tempelbouw (Haggai 2: 1). Het woord van de Heere komt tot Zacharia.

Een Man op een rood paard

Zacharia ziet een diepte voor ogen gesteld

(vers 8). Hij ziet een Man rijden op een rood paard. Hij staat tussen de mirten die zich in de diepte bevinden. Wie is deze Man? Hij staat aan het hoofd van de engelenmacht. Sommige uitleggers menen dat de Man en de Engel van de Heere (vers 11) dezelfde persoon is. Het kunnen volgens andere uitleggers twee verschillende personen zijn. Verder komen we een engel die tegen van wie Zacharias zegt dat die tot hem spreekt (vers 9). Zeg maar een tolkengel (zie ook vers

13, 14, 19, 2: 3, 4: 1,4,5; 5: 5,10, 6: 4). Dat hij tot hem spreekt kan ook betekenen dat hij in hem spreekt. Zeg maar een stem in zijn binnenste.

Wie is de Engel van de Heere? Hij staat zo dicht bij de Heere dat Hij Hem vertegenwoordigt en in Zijn Naam kan spreken. In Genesis 16 en Exodus 3 wordt de Engel van de Heere geïdentificeerd met God Zelf. We mogen in de Engel van de Heere de Zoon van God voor Zijn menswording zien.

Mirt

De mirt is een middelgrote struik met altijd groene, donker-glimmende bladeren en witte geurende bloemen. De struik groeit bij voorkeur in de omgeving van water. Ze stonden in die tijd aan de beide oevers van de Jordaan, in de kustvlakte en in de dalen rondom Jeruzalem.

De Joodse naam van Esther is Hadassa of ook wel mirt. De bladeren van de mirt werden gebruikt als versiering, onder andere bij bruiloftsfeesten. De mirt is een beeld voor de tere verhouding tussen de Heere en Zijn volk. De mirt komen we in de bijbel ook tegen in de profetie van Jesaja (zie 41: 19 en 55: 13).

Juist in de diepte ontstaat nieuw leven. De Heere onderhoudt het leven in de diepte. Altijd breekt de Heere ons, wanneer Hij in ons leven komt, onze eikenbomennatuur af. Hij brengt ons van de waangrootheid in het dal van de ootmoed.

Nog meer paarden

De ballingschap was voor het volk een diepte, maar ook na de ballingschap blijft de diepte bestaan. In de diepte laat de Heere Zijn volk niet aan hun lot over. Zacharia ziet nog meer dan alleen de Man op het Paard.

Van alle kanten komen paarden aanrijden: rode, bruine en witte paarden. De kleuren worden genoemd om de groepen te onderscheiden, maar niet om ze te karakteriseren.

Special forces

Zacharia vraagt aan iemand die hij als zijn Heere aanspreekt, wat deze dingen betekenen (vers 9). De engel die met hem spreekt, antwoordt: 'Ik zal u laten zien wat deze dingen betekenen'. De Man tussen de mirten antwoordt: 'Dit zijn degenen die de HEERE uitgezonden heeft om het land door te gaan (vers 10)'. Er worden engelen mee bedoeld. De Heere schakelt engelen in bij het volvoeren van Zijn heilsplan. Deze engelen zijn de special forces van de Heere. Zij hebben in Zijn opdracht een onderzoek ingesteld in het land of, zoals je ook kunt vertalen, op de aarde.

De Heere woont in de hemel. Dat wil niet zeggen dat Hij ver weg is. Vanuit de hemel houdt Hij de gehele aarde in het oog. De Heere heeft een hofhouding van duizenden en duizenden engelen. Zij loven en prijzen Hem ten allen tijde (Lukas 2: 13,14). Verder worden zij erop uitgestuurd ten dienste van de Kerk op aarde (Hebr.1: 14). Ook al nemen wij de engelen niet waar, ze zijn er wel.

Het is stil

De engelen rapporteren niet rechtstreeks aan God Die hen gezonden heeft, maar aan de Engel van de Heere Die tussen de mirten staat (vers 11). Ze nemen waar dat het stil op de aarde is. Het is een beangstigende stilte. Op de achtergrond van deze woorden staat de profetie van Haggai, Haggai 2: 7, 8. Voordat de heilstijd van de Messias komt, zal de gehele wereld in beroering zijn. Van deze voortekenen is echter niets te bemerken.

Voorbede

De Engel van de Heere wordt niet boos en verbitterd over de doodse stilte (vers 12). Hij blijft tussen de mirten staan en gaat bidden tot de HEERE van de legermachten. God, Die trouw is aan Zijn verbond, is de Almachtige. De Engel van de Heere vraagt: Hoelang is het nog? Hij benoemt de toorn van God die nog voortduurt. Jeruzalem en andere steden in Juda liggen er nog verwoest bij. Nog niet alle ballingen zijn teruggekeerd. De Engel van de HEERE bemiddelt tussen God en Zijn volk. Het getal zeventig herinnert aan Gods eigen woord (2 Kron. 36: 21 en Jeremia 25: 12). Deze zeventig jaren zijn over drie jaar voorbij.

Troostrijke woorden

Er komt antwoord van de HEERE (vers 13). Het zijn goede en troostrijke woorden (vers 13). Die woorden worden via de engel doorgegeven aan de profet. De Heere spreekt over toorn en nu over heil. Woorden die opwegen tegen nood en schuld, moeite en verdriet. We zouden zeggen: het Evangelie. Automatisch gaan de gedachten uit naar het begin van Jesaja 40.

Naijver

Met grote naijver zet de Heere Zich in voor Jeruzalem en Sion (vers 14). Dat woord wijst op een diepe emotie bij God. Hij ziet om naar Zijn volk. In de kanttekening van de Statenvertaling lees ik: ‘Ofschoon de Heere een tijdlang Zijn hulp en bijstand aan Zijn Kerk onthouden had, nochtans beminde Hij haar, of een man zijn vrouw, en Hij heeft haar ter bekwaamer tijd gered uit alle nood en wederwaardigheid, als een vader zijn kinderen’.

De volkeren

De Heere heeft de volken gebruikt als een instrument om Zijn volk te tuchtigen, zodat het tot bekering zou komen. Ook al duurde de ballingschap zeventig jaren, het was een korte tijd (Jesaja 54: 7v). De volkeren zelf hebben een ander motief gehad voor hun handelen. Ze bekommeren zich niet om God en Zijn oordeel. Ze wilden het volk vernietigen. Het oordeel zal hen nu treffen (vers 15).

Jeruzalem

De Heere gaat weer wonen in Jeruzalem (vers 16). De herbouw van de tempel is wel begonnen, maar is nog niet voltooid. De Heere gebruikt voor de bouw een meetlint. Zacharia krijgt de opdracht om verder te preken. De steden in Juda kunnen er niet verwoest bij blijven liggen. Ze zullen overvloeien van het goede, dat is het Messiaanse heil. Dat goede zal zo groot zijn dat de bewoners niet binnen de muren kunnen blijven. Het Joodse land zal te klein zijn om het te bevatten. Het oordeel heeft gelukkig niet het laatste woord. Kort gezegd: De Heere zal Sion nog troosten en Jeruzalem nog verkiezen (zie Psalm 69: 36, 37).

Uitzicht

Wat voor de tijd van Zacharia nog niet duidelijk is, blijkt in de volheid van de tijd. De Zoon van God verliet de hemelse heerlijkheid en is naar het mirtebos, het tranendal, hier op aarde gekomen. De Heere Jezus overwon door Zijn sterven en opstanding de duivel, de zonde en de dood. Na Pinksteren laat de Heere het Evangelie verkondigen van Jeruzalem tot het uiterste van de aarde. De gemeente uit Israël en de volkerenwereld is een tempel van de Heilige Geest (1 Korinthe 3: 16). De Heere doet uitzien naar de dag

dat het nieuwe Jeruzalem neerdaalt van God uit de hemel. De Heere Zelf is de tempel en het Lam (Openbaring 21: 22). Er zullen geen diepten meer zijn.

Gespreksvragen

1. Wie is de Engel van de Heere? Spreek over deze bijzondere verschijning vanuit Genesis 16 en Exodus 3.
2. Israël is als een mirt, een eenvoudige, onaanzienlijke struik. De wereld let meer op de ceders van Libanon en de eikenbomen. In hoeverre lijkt de kerk op een mirt?
3. Zijn er diepten in uw leven geweest? Hoe heeft u dat ervaren? Wat leren we van Psalm 130, een Psalm uit de diepte?
4. In Openbaring 6: 2 wordt de Heere Jezus getoond als zittend op een wit paard. Hij is de Overwinnaar in de strijd. Welke troost biedt ons dat bij alles wat in de eindtijd gebeurt?
5. Wat zijn engelen? Welke taak hebben ze gekregen van de Heere? Kun je engelen zien?
6. In welk opzicht is stilte gunstig en in welk opzicht ongunstig?
7. Wat kunt u zeggen over de voorbede van de Zoon van God Die mens geworden is (zie bijv. Rom. 8: 14 en 1 Joh 2: 1). Betekent dit dat wij niet meer hoeven te bidden? Hoe is het met uw gebedsleven gesteld?

Ds. M. Maas

• *Bijbelstudie n.t.*

Het laatste Bijbelboek, de Openbaring van Johannes (2)

Openbaring 1: 9 – 20

Gevangen gezet, vers 9

Johannes is door de keizerlijke klik gevangen gezet op het eiland Patmos, het huidige eiland Patino. Hij is daar niet om vakantie te houden, ook niet om Gods Woord te verkondigen, maar zit daar in ballingschap. Vanuit die omstandigheden schrijft hij dit boek aan de verdrukten en vervolgd gemeenten, die het geestelijk ook niet breed hadden, maar vaak Spaans benauwd. Hij schrijft wel in vers 9 'Ik, Johannes', maar wil zichzelf daarmee niet op de voorgrond plaatsen. Hij attendeert ons alleen op de persoonswisseling die er is tussen de Heere en hem (zie 8 en 9). Hoewel hij een boodschap van Godswege moet brengen, en in die zin voor z'n medegebovigen een tegenover is,

weet hij zich toch nauw met hen verbonden en noemt zichzelf een broeder en deelgenoot. Openbaring is dus een boek voor broeders, want je kunt nooit bij de Vader thuis komen zonder je broeder. Dat is een patroon dat we telkens in de Bijbel zien. Denk maar aan Jakob en Ezau, Jozef en Benjamin. En Jezus wilde ook niet alleen naar Huis, maar nam Zijn broeders (en zusters) mee. Je kunt alleen (over)leven sámen met je broeder. Johannes trekt met z'n broeders in drie dingen op: in de verdrukking, het Koninkrijk en de volharding. De gemeente zal door vele verdrukkingen het Koninkrijk van God binnengaan (Hand. 14: 22). Daarom hebben ze de volharding nodig die Jezus Christus had.

Geestvervoering, vers 10

Johannes raakt in geestvervoering. Dat is een geestelijke ervaring die kan worden aangeduid met een verrukking van de geest. Dat maakten ook Petrus en Paulus mee en nu Johannes. Het overkomt hem op de dag van de Heere. Daarmee wordt niet bedoeld de dag van het gericht, want die wordt de grote dag genoemd (6: 17, 16: 14), maar wel de eerste dag van de week, de dag waarop Jezus Christus is opgestaan vanuit de doden, de dag ook waarop de grote opstanding der doden begonnen is. Naast de sabbat, die Johannes als Jood in ere hield, omdat die door God nooit is afgeschaft, is de eerste dag van de week ook van grote betekenis geworden, die we wekelijks gedenken en vieren. Johannes hoort achter zich een grote stem als van een bazuin en keert zich om, zodat hij de stem kan zien. Dat staat er apart: de stem zien. Een stem kun je toch alleen horen, maar niet zien? Toch is het in de Bijbel al eerder zo gezegd. We lezen in Exodus 20: 22: 'Toen zei de HEERE tegen Mozes: Zo moet u tegen de Israëlieten zeggen: U hebt zelf gezien (!) dat Ik met u vanuit de hemel gesproken heb. Als we het over de stem van de Heere hebben, dan is Zijn stem heel belangrijk. We moeten die stem horen en gehoorzamen.

Boek en gemeenten, vers 11

Johannes hoort de stem van Jezus, waar Johannes opnieuw van zegt dat Hij is de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste (1: 8, 11, 17). Wat hij te zien krijgt, moet hij schrijven in een boek(rol). Daarmee wordt onderstreept dat dit boek niet van aardse afkomst is, maar van hemelse herkomst. De inhoud komt uit het hoofd en hart van de Heere, die deze boodschap aan hem heeft bekendgemaakt. Johannes moet dit boek

sturen aan de zeven gemeenten. Dat hoeft ons niet te verbazen, want het hele plan van de Heere draait om de gemeente. En als we het hebben over de gemeente, dan bedoelen we een verzameling van mensen die bijeengeroepen is en steeds weer bijeen wordt geroepen om te horen, van elkaar te leren, met elkaar te overleggen, te bidden en de lofzang gaande te houden, een venster van verwachting, gericht op God. God wil immers Zijn veelkleurige wijsheid bekend maken aan de machten in de hemelse gewesten door middel van de gemeente. God heeft ons immers in Christus in de hemelse gewesten geplaatst met het doel om in de komende eeuwen de overweldigende rijkdom van Zijn genade te tonen naar Zijn goedertierenheid over ons in Christus Jezus (Ef. 2: 7). Het is te begrijpen dat de zeven gemeenten dit boek krijgen, zodat ze weten hoe ze Thuis moet komen. Daarom is het ook zo veelzeggend dat aan het eind van het boek wordt gezegd: 'Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden om jullie dit te betuigen voor de gemeenten', (22: 16). Van het begin tot het einde richt de Heere Zich in dit boek tot de gemeenten. Het is goed dat we dit onder de aandacht brengen, omdat we dat vaak vergeten. Het is de bedoeling dat we dit boek gezamenlijk lezen en samen de weg ontdekken die God met ons in de eindtijd gaat.

Zeven gouden kandelaren, vers 12

Als Johannes zich omkeert, ziet hij niet allereerst een persoon, maar zeven gouden kandelaren. Het beeld van de kandelaren herinnert aan een visioen van Zacharia (Zach. 4: 2vv) en aan de zevenarmige kandelaar die in het heilige van de tabernakel stond (Ex. 25: 31vv). Opvallend is dat Johannes er niet één ziet, maar zéven. In het OT wordt Gods volk

vertegenwoordigd door de ene zevenarmige kandelaar. In het NT valt de gemeente niet meer samen met een volk, maar elke plaatselijke gemeente wordt vertegenwoordigd door een kandelaar die de volheid van de kerk wereldwijd representeert. Johannes ziet ook dat de Mensenzoon in het midden (!) wandelt van de zeven gouden kandelaren. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat de gemeenten er in deze wereld niet alleen voorstaan. Bemoeidigend!

Mensenzoon, vers 13, 14 en 15

Johannes ziet iemand die lijkt op de Mensenzoon die doet denken aan Daniël 7: 13a: 'Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel Iemand als een Mensenzoon'. Hij ziet geen gewoon mens, maar de ware Mens, de Mens zoals God hem heeft bedoeld en bedacht, de Mens Die op een wonderlijke wijze is geboren, maar in deze wereld is vertrappt en vernedert, gekruisigd en gedood. Maar het is nu de Mens Die is opgestaan en opgevaren, Die straalt, verheerlijkt is, heerst, kracht heeft, en aan het einde van de tijd voor iedereen zichtbaar zal zijn. Hij ziet ook dat de Mensenzoon Degene is die niet meer alleen leeft, maar leeft met al Zijn broeders en zusters. Ook ziet hij dat de Mensenzoon prachtige kleren draagt wat duidt op Zijn koninklijke waardigheid. Zijn hoofd en haar zijn stralend wit wat laat zien dat de Mensenzoon behoort tot de hemel waar de Heere woont en troont. Het is beslist de moeite waard om de profetie van Daniël eraan te leggen. Dan ontdekken we dat God via Johannes bevestigt wat we daar lezen (7: 9 – 12 en 10: 5 – 6).

De zeven sterren, vers 16 en 20

De Mensenzoon heeft de zeven sterren

stevig vast in Zijn rechterhand. Algemeen wordt gedacht dat daar de voorgangers van de gemeenten mee worden bedoeld. Zij zijn gezonden en geroepen om de boodschap van de Heere over te brengen en geestelijk leiding te geven aan de gemeenten. Het bemoedigende is dat Christus hen stevig vasthoudt in Zijn rechterhand en dat niemand hen uit Zijn hand kan rukken. Met Hem valt niet te spotten (tweesnijdend zwaard en stralende verschijning).

Rechterhand, vers 17 en 18

De verschijning van Jezus aan Johannes in heerlijkheid is zo overweldigend dat hij als dood aan Zijn voeten neervalt. Hij is niet dood, maar als dood. Johannes voelt Jezus' rechterhand op z'n leven die symbool staat voor genade, gemeenschap en kracht. Het zijn drie dingen die elk mens nodig heeft om het leven aan te kunnen en verder te kunnen. Mooi is wat we horen uit de mond van de Mensenzoon: Vrees niet (wees niet bang). Maar ook het vervolg is buitengewoon bemoedigend: Ik ben en Ik heb. Op cruciale ogenblikken laat de Levende weten dat Hij het is Die gevangenen gedenkt en geneest. God is gespecialiseerd in uittochten. Denk aan de bevrijding van Gods volk uit Egypte (angstland) en Babel (ontbinding). Wat dat betreft is Openbaring het boek van de grote bevrijding uit de macht van de dood en de duivel naar de voleinding van de wereld. Hij kan het, want Hij is Zelf door dood en doem heengegaan en heeft de sleutels van de hel en van de dood. En wie de sleutels heeft, heeft de macht!

Gespreksvragen

1. In hoeverre beseffen we nog dat we broeders van elkaar zijn en samen onderweg

- zijn? Waar komt dat in tot uiting? Hoe kan dat worden versterkt, ook tussen de verschillende kerkgenootschappen?
- Over de sabbat en de zondag is in de loop der tijden veel te doen geweest. Lukt het u om deze dagen niet tegenover elkaar uit te spelen, maar in elkaars verlengde te zien en beide dagen te zien als geschenken van de Heere? Praat er met elkaar over door.
 - In hoeverre zijn we uit het oog verloren dat het laatste Bijbelboek aan de gemeente is gegeven? Hoe kunnen we stimuleren wat het betekent om gemeente van Christus te zijn?
 - Wat raakt u in de beschrijving van de Mensenzoon en waarom?
 - Johannes heeft het in vers 17 over de rechterhand. Waar staat die rechterhand symbool voor en welke troost put u daar uit voor de gemeente vandaag?
 - Heel wat (kerk)mensen zijn in deze tijd bang vanwege vele onzekerheden en vele problemen.
Bent u ook bang?
Wat hebt u nodig om dat te bedwingen?
Betrek in uw antwoord
Openbaring 1: 17 – 18 en
1 Petrus 3: 14 – 16.

Dhr. C.D. Groenendijk

• *Organisatienieuws*

Verslag Huishoudelijke Vergadering

Op zaterdag 9 april is de jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering gehouden in het Hervormd Wijkcentrum “Maranatha” bij de Julianakerk in Veenendaal.

Opening

De voorzitter, ds. J.H. Lammers heet de afgevaardigden van de verenigingen hartelijk welkom. Met kennisgeving zijn een aantal verenigingen verhinderd. We zijn dankbaar i.v.m. corona dat we na 3 jaar weer een Huishoudelijke Vergadering kunnen houden. Het hoofdbestuur is in die 3 jaar gewijzigd. Voor ds. J.P. Nap is in zijn plaats gekomen ds. H.J.Th. Lubbers en voor dhr. C. Oosterom, dhr. A. Kreijkjes. De zaal is gevuld met ongeveer 60 vertegenwoordigers van de Mannenverenigingen. We zingen Psalm 16 vers 5 en 6 waarna ds. J.H. Lammers voorgaat in gebed. We lezen uit de Bijbel Psalm 16. De meditatie gaat over vers 10

en 11: ‘Want U zult mijn ziel in het graf niet verlaten, U laat niet toe dat Uw Heilige ontbinding ziet. U maakt mij het pad ten leven bekend; overvloed van blijdschap is bij Uw aangezicht, lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, voor altijd’.

Kan ik ervan op aan? Het laatste woord van de Psalm is troostrijk. Het is ‘voor altijd’. Het leven dat de Heere geeft is vast. Het is niet stuk te krijgen, zelfs niet als we ziek worden en moeten sterven. Niemand en niets kan ons immers scheiden van Zijn liefde. Met deze woorden sluit de voorzitter zijn openingswoord, dat in ‘De Hervormde Vaan’ van april is opgenomen.

Jaarverslag van de secretaris

De secretaris ds. J. van Dijk, geeft een korte toelichting van een paar punten bij het jaarverslag 2021 – 2022, dat opgenomen is in ‘De Hervormde Vaan’ van maart 2022. Hij

wijst op de volgende punten in het verslag:
1) het jaarthema voor 2021 van de mannen-themadagen is 'Hel en hemel, feit of fabel'. Helaas kon vanwege de coronacrisis de geplande themadagen geen doorgang vinden en zijn nu verschoven naar 2022.

2) Verdiepingsconferentie 25+. Helaas is de verdiepingsconferentie gestopt. Dit ligt niet aan de actuele onderwerpen en eigentijdse werkvormen, maar toch blijkt het moeilijk om twintigers en dertigers bij deze conferentie te blijven betrekken. We zijn dankbaar wat de stuurgroep voor de conferentie heeft gedaan.

3) Ledenbestand. We denken aan onze leden, die dit verenigingsjaar zijn overleden. We wensen de nabestaanden van onze overleden broeders de troost en genade van de Heere Jezus Christus toe. Een aantal verenigingen gaf door dat er nieuwe leden bij gekomen zijn. Het aantal leden van onze Mannenbond is ongeveer 2950.

4) Bonds bureau. Het Bonds bureau is opgeheven. Het gebouw is verkocht. De inventaris van onze Mannenbond is ondergebracht in de Ichthuskerk te Ridderkerk. De administratie is geregeld zoals dat in de Hervormde Vaan vermeld is.

Jaarverslag van de penningmeester/begroting 2018

De penningmeester, dhr. A. Kreijkes geeft een duidelijke uitleg over de exploitatierekening 2021. Zie voor het volledige verslag de exploitatierekening 2021 in 'De Hervormde Vaan' van maart 2021 die als bijlage was bijgesloten en in 'De Hervormde Vaan' van april. Voor 2021 zijn we uitgekomen op een negatief saldo van € 2218,- en de begroting voor 2022 is negatief met € 3780,-. Gezien dat de begroting een negatief resultaat heeft

is er een voorstel om de contributie met € 2,00 te verhogen. De aanwezige leden gaan hiermee akkoord. N.a.v. de portokosten € 16.100,- wordt de vraag gesteld of de Hervormde Vaan per mail verzonden kan worden om de kosten te drukken of digitaal versturen naar het mailadres van de secretaris van de verenigingen. Deze kan dan gemaaild of geprint naar de leden. Op dit moment zijn er nog aardig wat leden die geen mailadres hebben en/of deze niet bekend willen maken. Het Hoofdbestuur zal dit punt in de toekomst meenemen.

Verslag van de kascontrolecommissie

Het verslag van de kascontrolecommissie van 24 maart 2022 bestaande uit de leden dhr. J. Tulp (Mannenvereniging 'Waarheid en Vrede' te Dordrecht) en dhr. L. Los (Mannenvereniging 'Rondom het Woord' te Zwijndrecht) wordt voorgelezen door de 2^e secretaris i.v.m. hun afwezigheid. Zij geven aan dat de jaarrekening een juist beeld geeft van de gang van zaken en er geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd. Zij gaan akkoord met de jaarrekening 2021. De voorzitter bedankt de kascontrole commissie en de beide penningmeesters dhr. A. Kreijkes en dhr. J. van Capelleveen voor hun werk.

Benoeming nieuwe kascontrolecommissie

Voor het nieuwe jaar vormen de afgevaardigden uit Dordrecht van de mannenvereniging 'Waarheid en Vrede' en uit Papendrecht 'Schrift en Belijdenis' de nieuwe commissie.

Mededelingen

De voorzitter ds. J. H. Lammers geeft een aantal mededelingen door:

1) Verkiezingen/nieuwe statuten. Elk jaar treedt tenminste een/derde van het aantal be-

stuursleden af, met dien verstande dat aftredende bestuursleden niet meer dan vijf keer herkiesbaar zijn. Voor elke benoeming wordt door het bestuur een enkelvoudige voordracht aan de ledenvergadering voorgelegd, waarna de ledenvergadering de persoon kan kiezen. Elke aangesloten vereniging behoudt niettemin het recht om aan de door het bestuur voorgedragen persoon een kandidaat toe te voegen, door een schriftelijke opgave in te dienen uiterlijk twee maanden voordat de betreffende ledenvergadering wordt gehouden. De voorgedragen persoon moet lid zijn van een aangesloten vereniging en vooraf schriftelijk verklaren met de kandidaatstelling akkoord te gaan.

2) Ds. J.M. Molenaar geeft straks een toelichting over Hervormde Mannenbond Continuïteit en Toekomst. Het bestuur is hierover aan het brainstormen.

3) De Bijbelstudies voor het seizoen 2022/2023 zullen verzorgd worden oude testament door ds. J.H. Lammers met 'De nachtgezichten van Zacharia' en het nieuwe testament door ds. M. Maas 'Het laatste Bijbelboek, de Openbaring van Johannes'. Zie hiervoor de Hervormde Vaan van april 2022.

4) We hebben een verzameling van 15 referaten inclusief het laatste referaat 'Bevende troost' door dr. A.J. van den Herik voor de prijs van € 5,00 en los referaat van 'Bevende troost' voor € 2,00 en dit is te koop in de hal.

5) Er liggen ook nog wat Hervormde Vanen die meegenomen kunnen worden om uit de delen in de gemeente.

6) Via de mail worden de penningmeesters aangestuurd om de contributie te betalen. Bij geen mailadres van de penningmeester zal dit plaatsvinden via het mailadres van de secretaris of voorzitter. Verzoek om de gegevens

door te geven aan de penningmeester om de portokosten te drukken.

7) Wij zoeken nog personen voor de regelingscommissie. Dhr. Dijkgraaf heeft aangegeven dit jaar voor de laatste keer de Toerustingsdag te organiseren na 25 jaar. Het zou mooi zijn als dan personen mee kunnen lopen om ervaring op te doen en het overnemen.

8) Voor de collecte ligt op de tafels een formulier voor een machtiging om het over te maken en bij de uitgang is er een collectezak waar ook de machtiging ingedaan kan worden.

Ds. J.M. Molenaar geeft een toelichting over Hervormde Mannenbond Continuïteit en Toekomst

In de achterliggende periode hebben we meer dan eens initiatieven ontplooid om de mannen van de gemeente te dienen met het onderzoek van Gods Woord. Daarbij is altijd onze hoop dat we dienstbaar mogen zijn aan de opbouw van de gemeenten en het geheel van de kerk.

Het blijft voor ons als hervormde Mannenbond steeds weer een uitdaging om oudere en jongere mannen te blijven bereiken. Ons seizoen zal blijven lopen van april tot april.

Doel van Hervormde Mannenbond.

Artikel 4 van onze statuten zegt over het doel der vereniging:

a. Werkzaam te zijn ten behoeve van reeds bestaande en nog op te richten Hervormde Mannenvereniging op Gereformeerde Grondslag.

b. Leiding te geven bij het onderzoek van Gods Woord en het bestuderen van de Hervormd Gereformeerde levensbeschouwing. Ook in de toekomst willen wij vormen zoe-

ken om te komen tot de verwezenlijking van dit doel. Het gaat ons primair om het bereiken van Bijbelstudiemateriaal voor oudere en jongere mannen in en voor gemeenten die staan in de hervormd- gereformeerde traditie.

Om jongere en oudere mannen te bereiken is altijd weer een uitdagende zoektocht. Wellicht dat de tijd waarin wij staan ook meer vraagt van ons als Hoofdbestuur om wegen te zoeken en te vinden om onze mannen te bereiken. Vanuit vier pijlers willen we komen tot dat doel. De streekvergaderingen kunnen we vooralsnog voegen in het jaarthema. Wellicht kan dit (weer) een nieuwe impuls geven.

We komen tot een jaarthema. Alle activiteiten van onze Mannenbond zullen daarop afgestemd worden: Bijbelstudie, streekvergaderingen, Toerustingsdag en Huishoudelijke Vergadering. Dat betekent dat er een jaar van tevoren een jaarthema wordt gekozen en wordt voorbereid. Een jaar van tevoren wordt er een kort jaarplan geschreven waarin het jaarthema wordt uitgewerkt en de sprekers/ schrijvers gevraagd kunnen worden. Binnen dit jaarthema zullen we in ieder geval een van de Bijbelstudies op laten komen vanuit een Bijbelboek. In die zin is het thema ondergeschikt aan wat de Schrift ons aanreikt. Het jaarthema zal niet als een harnas functioneren, maar als een richtingwijzer. Wanneer we het jaarthema hebben uitgewerkt komen we tot een volledige up-date van de Hervormde Vaan. We zoeken naar een andere naam voor ons blad.

Daarbij voegen wij deze quote toe, zodat duidelijk is dat ons format eenvoudig zal zijn en zich vooral blijft richten op Bijbelstudie. Met de toevoeging dat dit ook voor mannenkringen zal worden ontwikkeld.

Het mannenblad vraagt een lay-out die aantrekkelijk is voor jonge mannen. We moeten de keus maken om een eenvoudig blad te maken, dat fris oogt.

Of een blad met foto's die zorgvuldig worden uitgekozen en een fris-ogend imago geven. Hier is het goed om te vermelden dat we na een voorwoord van de voorzitter, niet meer een meditatie laten schrijven door bestuursleden. Vanuit het thema dat dit jaar aan de orde is zullen we in 200 woorden een stem uit het verleden aan het woord laten, bij wijze van meditatie. Zo sluiten we aan bij het jaarthema en maken jonge en oude mannen nieuwsgierig om wellicht verder te lezen in de schat die wij gekregen hebben vanuit het verleden.

Verder zullen in het blad aan het begin van het seizoen de data worden vermeld van onze streekvergadering met het thema.

Om de vraag van mannenkringen recht te doen, komen we tot een diversiteit in het Bijbelstudieaanbod. In elke uitgave van ons blad zal er een Bijbelstudie zijn vanuit een specifiek Bijbelboek, afwisselend Oude Testament of Nieuwe Testament. We willen echter voorkomen, dat we een thematische aanpak krijgen, waardoor de bestudering van één specifiek Bijbelboek verdwijnen zou. Ook zal er een Bijbelstudie geboden worden die meer thematisch gericht is. Hierbij valt te denken aan de Tien Geboden, het Onze Vader, mannen in de Bijbel, de Twaalf Apostelen, aspecten van het gemeente-zijn, etc. Bij de Bijbelstudies zullen we vraag naar een mix van vragen zoals, studie-, gespreks- en belevingsvragen. Het hoofdbestuurslid mag de keus maken voor welke Bijbelstudie hij wil kiezen.

Om de betrokkenheid op de Bijbelstudies en activiteiten te vergroten zullen we andere

vormen kunnen inzetten. Hiervoor zal een man in het bestuur worden benoemd of aangewezen.

Dit zal niet allemaal op één dag worden uitgerold. Het zal tijd vragen en aandacht om deze vormen steeds meer te implementeren. Ds. J.H. Lammers bedankt ds. J.M. Molenaar voor zijn uitleg.

Uitslag verkiezing hoofdbestuurleden

De bestuursleden, dhr. J. van Capelleveen, ds. J.M. Molenaar en ds. J. van Dijk die herkiesbaar waren, worden herkozen daar er geen tegenkandidaten waren ingediend. Zij nemen hun herbenoeming aan. De voorzitter wenst hun van harte Gods zegen toe voor de taak die zij mogen vervullen voor de Mannenbond.

Referaat door ds. E. de Mots

‘Een vergeten formulier: de Ziekentroost’

Aan het begin van zijn lezing, is hij eigenlijk benieuwd wie van ons de Ziekentroost al eens gebruikt heeft? Dus níét gelezen, maar echt gebruikt, in het pastoraat? Het kan best dat het vér van ons afstaat. Wie het doorleest, stuit op lánge, doorlopende zinnen. Een aaneenrijging van Bijbelteksten. Meer dan eens ook verouderd taalgebruik. Maar het is de moeite om erdoorheen te lezen! Het reikt ons echt wel het nodige aan.

Zijn lezing is in vier delen opgesplitst:

1. De schrijver en achtergrond van de Ziekentroost
2. De inhoud van de Ziekentroost
3. Kritiek op de Ziekentroost
4. Lessen uit de Ziekentroost

Aan het einde van zijn lezing wil hij er voor pleiten dit geschrift ook al vroeg onder de aandacht te brengen van onze jongeren door

(bijv.) bij de catechisanten aandacht aan te besteden. Omgezet in een aangepaste vorm en uitleg maar met dezelfde kernboodschap. Een soort lesbrief. In een tijd, die wij als maakbaar typeren, kan het geen kwaad om op pastorale wijze onze jongeren vanuit ons Psalmboek al iets mee te geven van de noties (met Psalm 103) van *‘het gras van ons bestaan’*. Daarvoor kunnen we natuurlijk ook genoeg uit de Bijbel putten, maar in de Ziekentroost vinden we onderscheiden thema’s (indringend) bij elkaar gebracht.

Ook stelde hij de vraag of het bezwaarlijk is om dit geschrift bréder te gebruiken? Ik bedoel niet alleen door ambtsdragers, maar ook door gemeenteleden? Het zou kunnen bijdragen bij een bezoek aan een ziek gemeentelid. Of ook: familielid. Het wordt vaak al zo lastig gevonden wát te zeggen. Reikt de Ziekentroost daarbij niet het nodige aan? Zou het niet kunnen bijdragen aan een stukje ondersteuning bij een ziek- en sterfbed? Een pleidooi daarmee om het breder onder de aandacht te brengen en zo ook echt in het midden van de gemeente te leggen! Aan het einde van zijn lezing laat ds. E. de Mots zingen Psalm 41 vers 1 en 2.

De complete lezing is opgenomen in twee delen in ‘De Hervormde Vaan’ van mei/juni, juli/augustus en op de website van onze Mannenbond. De voorzitter bedankt ds. E. de Mots voor het houden van zijn referaat.

Bespreking van het referaat

Na de pauze heropent de voorzitter de vergadering. Ds. E. de Mots heeft een aantal vragen schriftelijk en mondeling ontvangen en beantwoordt ze. De vraag of de Mannenbond de vertaling voor een lesbrief voor

jongeren en de vertaling van de Ziekentroost kan organiseren en dit eventueel dan opnemen in “De Hervormde Vaan”

De voorzitter geeft aan dat dit meegenomen zal worden ter overdenking in het bestuur.

De voorzitter bedankt ds. E. de Mots voor de beantwoording van de vragen.

Rondvraag

De vraag wordt gesteld of de Toerustingsdag gehouden zal worden en deze zal op 29 oktober plaats vinden in Putten.

Sluiting

Ds. J.H. Lammers bedankt de organist dhr. C. Oosterom en de fotograaf dhr. S. Uitbeijerse voor het nemen van foto's voor de Hervormde Vaan. We zingen Psalm 133 vers 1 en 3 en ds. J. van Dijk sluit de vergadering met dankgebed. Hij wenst iedereen een goede thuisreis en een goede zondag toe.

Collecte

De opbrengst van de deurcollecte voor de onkosten is € 338,50

Ds. E. de Mots

Pastoraal

Een vergeten formulier: De Ziekentroost (1)

Inleiding

U zult hem vast ook wel voorbij hebben horen komen. Zo opeens tussen alle reclame door.

De reclamecampagne van **SIRE**. Daarin is te horen hoe twee mensen over de dood spreken.

Bést confronterend! Het doel hiervan is om een gesprek op gang te brengen over de dood.

Wij hebben de dood een beetje buiten het leven geplaatst. Ruim één op de drie mensen praat nooit over de dood. Zo is te lezen op de website v. SIRE. Daarbij een opvallende raadgeving.

DE DOOD, *práát* erover, niet eroverheen. Een dominee zou het zó gezegd kunnen hebben.

Tóch? **SIRE** wil graag dit gesprek bevorderen. Zij reikt daarvoor nodige openingszinnen aan.

Dooddoeners genoemd! Kóрте zinnen op **grafstenen** die het gesprek erover willen stimuleren.

Dit zou níét onze aanpak zijn (mag je zó met de dood omgaan?) maar de gedáchte erachter? We kunnen veel dichterbij huis blijven. Achter in ons Psalmboek vinden wij de **Ziekentroost**.

Aan het begin van deze lezing, ben ik eigenlijk benieuwd wie van u dit al eens gebruikt heeft?

Dus níét gelezen, maar echt gebruikt, in het pastoraat? Het kan best dat het vér van ons afstaat. Wie het doorleest, stuit op lánge, doorlopende zinnen. Een aaneenrijging van Bijbelteksten. Meer dan eens ook verouderd taalgebruik. Maar het is de moeite om erdoorheen te lezen. Ik zou anders nu al het gras voor mijn voeten wegmaaien. Het reikt ons echt wel het nodige aan.

Ik wil deze lezing als volgt indelen:

1. De schrijver en achtergrond van de Ziekentroost
2. De inhoud van de Ziekentroost
3. Kritiek op de Ziekentroost
4. Lessen uit de Ziekentroost

Ad 1) **De schrijver en achtergrond van de Ziekentroost**

Dat is ds. C. (Cornelis) van Hille. Hij leefde van 1540 – 1600. Hij werd geboren in het Belgische Yperen. Hij groeide op in een gezin dat de Reformatie omhelsde. Inmiddels rookten de brandstapels al. Waren er vervolgingen. Met nog zo'n 400 Ypenaren vluchtte Van Hille naar Engeland. Hij werd in Norwich boekverkoper en ouderling van de vluchtelingen-gemeente. Later werd hij predikant. Hij diende ook in Nederland: in Haamstede en Oudenaarde, later in het Belgische Gent. Om in Rotterdam te eindigen en daar ook te overlijden. Hij maakte zelf het nodige mee in zijn leven: twee keer heeft hij moeten vluchten; in Engeland overleed zijn (verlamde) vrouw. Van Hille bleef met twee kinderen achter.

Waarschijnlijk heeft hij zich in Engeland gezet aan het schrijven van de **Ziekentroost**. Hij schreef zowel een – zo genoemd - **Gróte** als een **Kleine Ziekentroost**. De **Kleine** versie (geschreven in **1571**) vinden we achter in ons Psalmboek. Dat ontving zoveel instemming, dat van Hille later een bredere verhandeling schreef, **Grote Ziekentroost** genoemd (**1579**). Het is opvallend te noemen dat het nooit een officieel erkend geschrift is geworden. Terwijl het in-tussen wel een standaard plek heeft en krijgt in élk Psalmboek. Al is er kritiek, ik kom daar bij het derde punt op terug, de **Ziekentroost** behoort toch tot de standaarduitrusting van het Psalmboek.

Blijkbaar wordt het toch als een onmisbaar geschrift gezien van ons Psalmboek?

Achtergrond

Wat bracht van Hille ertoe om de Ziekentroost te schrijven? Dat heeft vooral met zijn tijd te maken. De 16^e/17^e eeuw kenmerkte zich door veel ziekte en zorg. Er waren in veel gemeenten zieken. Velen stierven op jonge leeftijd. De gemiddelde leeftijd lag onder de dertig jaar (!).

Er heersten tijden van pest: in korte tijd overleden er duizenden mensen! Ziekbedden werden veelal sterfbedden. Oorlogen en overlijdens in het kraambed, stuwden het aantal sterfgevallen omhoog! Daarmee ook de nood!

De medische wetenschap en zorg was nog lang niet zo ver gevorderd als in onze tijd. Er was dus de nodige ziekentroost nodig. Maar ook ziekenróósters! In die tijd werden die aangesteld. Mannen die naast de predikant a.h.w. assisteerden om zieken bij te staan met de troost van Gods Woord en met gebeden. Wellicht dat wij hen vandaag 'pastoraal' of 'kerkelijk werker' zouden noemen. Maar er is niets op tegen om ook 'gewone' (tussen aanhalingstekens) gemeenteleden te noemen. Een ander punt wat aan dit schrijven bijgedragen zal hebben: het leven van de schrijver zelf.

Zoals net al gezegd, maakte Van Hille zelf ook het nodige mee in zijn leven. Hij stond, eerst als ouderling, later als dominee, dicht bij de mensen. Iemand met een kloppend pastoraal hart, las ik. Eén die pastoraat beoefende vanuit de liefde tot Christus en de mensen! Iets dat trouwens als een rode draad door de **Ziekentroost** loopt!

Van Hille is er met dit geschrift op uit, om een handreiking te geven bij ziek- en sterf-

bedden. Hij spoorde zelfs aan om (Bijbelteksten uit) de **Ziekentroost** uit het hoofd te leren. Om zo zieken bij te staan en te vertroosten vanuit Gods Woord. Iemand noemt het zelfs 'een stervenstroost'. Daar wijst ook het opschrift van de eerste bladzijde op: '(...) een onderwijzing in het geloof en de weg der zaligheid, om gewillig te sterven. Lét vooral op dat **'gewillig'**... Is dat niet de uiteindelijke intentie, het uiteindelijke doel, van dit geschrift: om in overgave te sterven? Eens-willend met de HEERE? Met **Zondag 1**: te sterven in de enige troost?

Ad 2) De inhoud van de Ziekentroost

Het valt uiteen in **21** onderdelen. Die hebben allemaal een opschrift. Het begint bij 'Van de verdorvenheid en ellende des mensen' en eindigt met 'Van het laatste oordeel'. Het is samen te vatten als de lijn 'ellende – verlossing – dankbaarheid'. Een lijn die ons niet onbekend is: denk o.a. aan de opzet van de Heidelbergse Catechismus. Zo komen alle belangrijke elementen van de gereformeerde geloofsleer aan de orde. De oorsprong van de ellende, de vraag van lijden en kruis, de ontmoeting met God, de noodzaak van het zaligmakend geloof, de wederopstanding en het eeuwige leven. Alles is daarbij gericht op ondersteuning van zieken en stervenden. Ik geef er nu wat uitgebreider van weer.

Ellende

In één korte - niet eens héle - regel zet het in bij de schepping van Adam. Maar direct erna wordt beschreven hoe hij van *'deze schone heerlijkheid vervallen is'*. Daarmee haalde Adam niet alleen de tijdelijke en eeuwige dood over óns heen, maar deed ook de erfzonde zijn intrede. Daarop borduurt van Hille in de volgende onderdelen voort. Het

is opvallend welke elementen hij dan voor het voetlicht haalt. Het feit dat wij hier geen blijvende stad hebben. Dat onze stervenstijd vast staat en wij gasten en vreemdelingen zijn. Dat wij mensen zijn, die van nature kinderen des toorns zijn. En er is niemand die goed doet. Citaat: *Want het goede, dat wij willen, doen wij niet; en dat om de zonde, die in ons woont.*

Verlossing

Maar daar laat van Hille het niet bij. In het vijfde onderdeel prijst hij Christus als Het Licht der wereld aan. Hij is als de Zonder gerechtigheid opgegaan. God heeft ons Zijn allerliefste (!) Pand gegeven, Zijn enige Geliefde Zoon. Hij is ook de waarachtige Samaritaan, Die olie en wijn in onze wonden gegoten heeft. Van Hille noemt Christus met verschillende namen: De Fontein van het eeuwig leven, Onze Middelaar, onze Voorpraak. Zonder enige verdienste van onze kant, krijgen wij, door de dood en wederopstanding van Christus de eeuwige zaligheid! Daarbij is God geen aannemer des Persoons. En... Christus bidt voor ons! Wij moeten niet kleinmoedig zijn! Daarbij worden ook Doop en Avondmaal genoemd. Citaat: *En dit geschiedt door Christus, Die ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed. Waarvan de Doop een teken is; en het Avondmaal is ons ook een teken, dat wij verlost zijn door de offerande van Christus(...).*

Dankbaarheid

Wanneer wij weten met Christus verzoend te zijn, behoren wij naar de dood te verlangen. Wij moeten uit dit lichaam verhuizen, eer wij bij de Heere komen. Wij moeten sterven, eer wij verheerlijkt worden. Tot die verheerlijking komen wij niet dan door veel lijden.

Dit vraagt ook een 'vromelijk' strijden tegen onze vijanden. Bidden en waken is daarbij van belang.

Ook zijn goede werken van belang. Het gaat om een onbevlekt en onwankelbaar geloof dat door de liefde werkt. Al is er de voorspoed van de goddelozen, hun einde is de eeuwige dood, het is verwonderlijk dat de gelovigen niet nóg meer tegenspoed hebben. Om de heerlijke vreugde die voor hen bereid is: uiteindelijk 'de verrijzenis der doden'. Uitlopend op het laatste oordeel. Ieder zal dan geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus! *Zalig zijn zij, die in het boek des levens geschreven staan!* Zo eindigt de **Ziekentrost**.

Bijbelgebruik

Wat bij deze 21 onderdelen opvalt, zijn de zeer vele Bijbelteksten die worden geciteerd. Ik durf te zeggen dat het om zeker 85% van de **Ziekentrost** gaat. Ik heb het dan niet over, wat ik maar even noem, de twee aparte bijlagen, na de 21 onderdelen. Daar vinden we alléén maar Bijbelteksten. Van Hille koppelt elk onderdeel aan de nodige Bijbelteksten. Ik geef twee voorbeelden. Bij het onderdeel '*Van de verdorvenheid en ellende des mensen*' citeert hij Psalm 51: 7 en Romeinen 5: 12. Bij '*Door Adam zijn alle mensen in den dood gekomen*', gaat het om veel meer citaten. Ik noem alleen de Bijbelboeken: Genesis, Hebreëen, Job, Jakobus, Petrus en zelfs een apocrief boek: Jezus Sirach.

Dat laat zien, broeders dat het in de **Ziekentrost** dus niet zozeer om een (bepaalde) uitleg gaat, maar dat vooral Gods Woord zélf spreekt. Daar ligt de overtuiging van Hille achter, dat het openen, het laten spreken van Gods Woord, bij een ziek, sterfbed génoeg is. De Heilige Geest weet daar in alle

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Vlinderlaan 116, 3863 GK Nijkerk
T 033 2000592 • j.h.lammers1@gmail.com

2e voorzitter: Ds. J.M. Molenaar
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hotmail.com

1e penningmeester: Dhr. A. Kreijkes
Baankamp 6, 7462 TD Rijssen
T 06 28427056
tonny@qualityfinance.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • predikant@rondzes.nl

Lid: Ds. A. Snoek
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Lid: Ds. H.J.T. Lubbers (Themadagen)
Jacobshoeve-Erf 6, 3931 RZ Woudenberg
T 033 2861207
h.j.t.lubbers@hervormdwoudenberg.nl

Overlijdensberichten:

J. Bout & Zn.,
Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Aanvragen Hervormde Vaan en mutaties:
doorgeven via het emailadres van de Herv.
Mannenbond: info.mannenbond@solcon.nl
Bestuurswijzigingen melden aan de 1e secretaris

omstandigheden raad mee! Eerder haakt een Bijbelwoord dan goedbedoelde en gesproken ménsenwoorden! **Dr. C.A. Tukker**, die hier een preken-serie over hield, schrijft: *'De laatste nood van ons mensen vraagt niet naar menselijke woorden, maar naar het Woord van God, ofwel naar woorden die de Heilige Geest leert'*.

• *Organisatienieuws*

Mannenthemadagen 2022

In de komende tijd staan er diverse mannenthemadagen gepland. Noteert u het alvast in uw agenda? We hopen u op een van deze bijeenkomsten te ontmoeten. Zie voor verdere info: www.mannenthemadagen.nl

ZATERDAG 17 SEPTEMBER 2022 WEST (ZUID-HOLLAND-ZUID)

Thema: 'Hemel en hel, feit of fictie?!'

Sprekers: Ds. H. Peet uit Sliedrecht en ds. M.M. van Campen uit Goes

Locatie: Immanuëlkapel, Ridderkerk – Oostendam

ZATERDAG 15 OKTOBER 2022 MIDDEN (VEENENDAAL EN MIDDEN NEDERLAND)

Thema: 'Hemel en hel, feit of fictie?!'

Sprekers: Ds. J.P. Nap uit Hoevelaken en ds. B. de Graaf uit Nunspeet

Locatie: Gebouw Maranatha, Veenendaal

• *Overlijdensbericht*

'Maar de rechtvaardigen verblijden zich, zij springen op van vreugde voor Gods aangezicht en zijn van blijdschap vrolijk.'

Ps 68 : 4

Na een periode van afnemende krachten is overleden

MARTEN HEIJ

in de leeftijd van 83 jaar.

Van 2008 tot 2022 was Mart een trouw lid van onze mannenvereniging.

De HEERE vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen, klein- achterkleinkinderen, en verdere familie.

Bestuur en leden van
de mannenvereniging
'Eben Haëzer'

Wekerom, 17 februari 2022

Huishoudelijke Vergadering 2022

... ontvangst ...

Dhr. C. Oosterom

... opening ... Ds. J.H. Lammers

Dhr. C. Groenendijk

Ds. J. van Dijk

Ds. J.M. Molenaar

Ds. E. de Mots